

Az emelt szintű szóbeli vizsga értékelési útmutatója 2017. január 1-től

Francia nyelv

A szóbeli feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden feleletet ezen szempontok segítségével kell értékelni.

Általános útmutató

A következő táblázat az értékelési szempontokat és az egyes szempontok szerint adható maximális pontszámot mutatja.

<i>Első feladat (Társalgás)</i>	
Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Az interakció megvalósítása	3
Szókincs, kifejezésmód	3
Összesen	6
<i>Második feladat (Vita)</i>	
Értékelési szempontok	Maximális pontszám
A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása	3
Szókincs, kifejezésmód	3
Összesen	6
<i>Harmadik feladat (Önálló témakifejtés)</i>	
Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése	3
Szókincs, kifejezésmód	3
Összesen	6
<i>A három feladat után együttesen értékelendő szempontok</i>	
Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Nyelvhelyesség	4
Nyelvi gazdagság, igényesség	4
Beszédtempó, hanglejtés, kiejtés	4
Összesen	12
A szóbeli feletre kapható összes pontszám	30

Amennyiben a vizsgázó felelete az első értékelési szempont alapján 0 pontos (*Az interakció megvalósítása, A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása, illetve Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése*), az adott feladat összpontszáma is 0 pont. Nyelvhelyességet, nyelvi gazdagságot és kiejtést ennek ellenére pontozunk. Ezek a pontszámok akkor érnek automatikusan 0 pontot, ha mindhárom feladatban az első értékelési szempont 0 pontos.

Társalgás (első feladat)

Az interakció megvalósítása

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megérti-e a hozzá intézett beszédet, és megfelelően reagál-e;
- válaszai kellő mennyiségű és mélységű információt tartalmaznak-e;
- mondanivalóját logikusan, összefüggően fejti-e ki;
- aktívan vesz-e részt a beszélgetésben;
- képes-e a kommunikációs stratégiák alkalmazására.

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- folyékony és természetes interakcióra képes, - teljes mértékig megérti a hozzá intézett beszédet, - válaszai teljes mértékig felelnek a kérdésekre, és kellő mennyiségű információt tartalmaznak, - mondanivalóját részletesen és világosan fejezi ki, és beszélgetőpartnere megnyilatkozásaira megfelelően reagál, - aktívan vesz részt a beszélgetésben, és megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	- lényegében megérti a hozzá intézett beszédet, ha nem világos a számára feltett kérdés, rákérdez a nem világos elemre, tisztázni tudja a homályos pontokat, - válaszai túlnyomórészt felelnek a kérdésekre, kiegészítő kérdések segítségével megfelelő mennyiségű információt ad, - mondanivalóját általában világosan fejezi ki, és beszélgetőpartnere megnyilatkozásaira általában megfelelően reagál, - túlnyomórészt aktívan vesz részt a beszélgetésben, és általában megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	- csak hiányosan érti meg a hozzá intézett beszédet, de a kommunikációt némi segítséggel még fenn tudja tartani, - válaszai csak részben felelnek a kérdésekre, szándékait részben értelmezhetően ki tudja fejezni, és beszélgetőpartnere megnyilatkozásaira részben megfelelően reagál, - mondanivalóját nem elég részletesen fejti ki, - a beszélgetésben nehezen vesz részt, a kommunikációs stratégiákat kevésbé, illetve nem megfelelően alkalmazza.	- nehezen vagy egyáltalán nem érti meg a hozzá intézett beszédet, - válaszai alig vagy egyáltalán nem felelnek meg, illetve mondanivalóját nem kellő részletességgel fejezi ki, válaszai nem tartalmaznak elég információt, - nagyon nehezen vagy nem képes a beszélgetésben részt venni, nem él a kommunikációs stratégiák eszközeivel.

Szókincs, kifejezőmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincse megfelel-e a témának és a közlési szándéknak, a szituációnak;
- szóhasználatában mennyire törekszik változatosságra;
- képes-e a nyelvi etikett és a megfelelő stílus alkalmazására.

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- a témának megfelelő szókincset használ, és törekszik arra, hogy változatosan fejezze ki magát, - ritkán keresi a szavakat, gördülékenyen be tud helyettesíteni egy ekvivalens kifejezést egy éppen nem előhívható szó helyett, - megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait, a megfelelő nyelvi regisztert használja.	- néha nem a témának megfelelő szókincset használ, ami azonban nem nehezíti a mondanivalója megértését, - körülírással és átfogalmazással kompenzálni tudja szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságait, - időnként keresi a szavakat és/vagy ismételi, ám ez a társalgás folyamatosságát csak kis mértékben töri meg, - túlnyomórészt megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait, általában a megfelelő nyelvi regisztert használja.	- sokszor egyszerű, nem a témának megfelelő szókincset használ, vagy egyszerű szókincset használ, ami esetenként jelentősen megnehezíti a mondanivalója megértését, - sokszor keresi a szavakat, és sokat ismételi, ami jelentősen zavarja a társalgás folyamatosságát, - lexikai hiányosságait csak ritkán tudja átfogalmazással és körülírással kompenzálni, - többször megsérti a nyelvi etikett alapszabályait, gyakran nem a megfelelő nyelvi regisztert használja.	- szegényes, a témának nem megfelelő szókincset használ, ami többször akadályozza a megértést, - feltűnően keresi a szavakat, a lexikai hiányosságok félreértésekhez vezetnek, így a társalgás folyamatosságát akadályozzák, - lexikai hiányosságait nem tudja átfogalmazással és körülírással kompenzálni, - nem veszi figyelembe a nyelvi etikett alapszabályait, nem a megfelelő nyelvi regisztert használja.

Vita (második feladat)

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- eléri-e a feladatnak megfelelő kommunikációs cél(oka)t;
- aktívan vesz-e részt a beszélgetésben;
- képes-e a kommunikációs stratégiák alkalmazására.

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
<p>- teljes mértékig eléri a feladatban meghatározott kommunikációs célját,</p> <p>- állást foglal a vitában és érveket sorakoztat fel, megvédi álláspontját, ellentmond a beszélgetőpartnerének, és lezárja a vitát,</p> <p>- világosan meg tudja indokolni és fenn tudja tartani nézeteit, megfelelő magyarázatot és érveket szolgáltatva,</p> <p>- jól kezeli a közbeszólásokat, természetes módon és szinte erőfeszítés nélkül tud reagálni,</p> <p>- aktívan vesz részt a vitában, érveit megfelelően alá tudja támasztani és megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.</p>	<p>- a feladatban meghatározott kommunikációs célját eléri,</p> <p>- állást foglal a vitában és érveket sorakoztat fel, többé-kevésbé megvédi álláspontját, ellentmond a beszélgetőpartnerének, és lezárja a vitát,</p> <p>- szándékait általában világosan fejezi ki, és beszélgetőpartnerére megnyilatkozásaira általában megfelelően reagál, a félreértéseket tisztázni és javítani tudja,</p> <p>- általában meg tudja indokolni és fenn tudja tartani nézeteit, megfelelő magyarázatot és érveket szolgáltatva,</p> <p>- az ellenvéleményre általában megfelelően reagál,</p> <p>- túlnyomórészt aktívan vesz részt a beszélgetésben, és általában megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.</p>	<p>- a feladatban meghatározott kommunikációs célját részben eléri, szándékait részben értelmezhetően ki tudja fejezni, és beszélgetőpartnerére megnyilatkozásaira részben megfelelően reagál,</p> <p>- a félreértéseket nem mindig tudja a megfelelő stratégiákkal tisztázni és javítani,</p> <p>- gyakran nem tudja megindokolni és fenntartani nézeteit, nem szolgáltat megfelelő magyarázatot és érveket,</p> <p>- az ellenvéleményre nem, vagy nem megfelelően reagál,</p> <p>- a beszélgetésben nehezen vesz részt, a kommunikációs stratégiákat kevésbé, illetve nem megfelelően alkalmazza.</p>	<p>- a feladatban meghatározott kommunikációs célját nagyon hiányosan vagy egyáltalán nem éri el,</p> <p>- a félreértések elkerülik figyelmét, stratégiai ismeretek hiányában nem törekszik tisztázásukra,</p> <p>- nem tudja indokolni és fenntartani nézeteit,</p> <p>- az ellenvéleményre nem, vagy nem megfelelően reagál,</p> <p>- nagyon nehezen vagy nem képes a beszélgetésben részt venni, nem él a kommunikációs stratégiák eszközeivel.</p>

Szókincs, kifejezőmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincsre megfelel-e a témának és a közlési szándéknak, a szituációnak és a szerepnek;
- szóhasználatában mennyire törekszik változatosságra;
- képes-e a nyelvi etikett és a megfelelő stílus alkalmazására.

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- a témának megfelelő szókincsset használ, és törekszik arra, hogy változatosan fejezze ki magát, - ritkán keresi a szavakat, gördülékenyen be tud helyettesíteni egy ekvivalens kifejezést egy éppen nem előhívható szó helyett, - megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait, a megfelelő nyelvi regisztert használja.	- néha nem a témának megfelelő szókincsset használ, ami azonban nem nehezíti a mondanivalója megértését, - körülírással és átfogalmazással kompenzálni tudja szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságait, - időnként keresi a szavakat és/vagy ismételt, ám ez a társalgás folyamatosságát csak kis mértékben töri meg, - túlnyomórészt megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait, általában a megfelelő nyelvi regisztert használja.	- sokszor egyszerű, nem a témának megfelelő szókincsset használ, vagy egyszerű szókincsset használ, ami esetenként jelentősen megnehezíti a mondanivalója megértését, - sokszor keresi a szavakat, és sokat ismételt, ami jelentősen zavarja a társalgás folyamatosságát, - lexikai hiányosságait csak ritkán tudja átfogalmazással és körülírással kompenzálni, - többször megsérti a nyelvi etikett alapszabályait, gyakran nem a megfelelő nyelvi regisztert használja.	- szegényes, a témának nem megfelelő szókincsset használ, ami többször akadályozza a megértést, - feltűnően keresi a szavakat, a lexikai hiányosságok félreértésekhez vezetnek, így a társalgás folyamatosságát akadályozzák, - lexikai hiányosságait nem tudja átfogalmazással és körülírással kompenzálni, - nem veszi figyelembe a nyelvi etikett alapszabályait, nem a megfelelő nyelvi regisztert használja.

Önálló témakifejtés (harmadik feladat)

Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy

- a vizsgázó elég részletesen fejtette-e ki a témát;
- a vizsgázó logikusan rendezte-e el a mondanivalóját;
- a vizsgázó összefüggően fejtette-e ki a mondanivalóját;
- kell-e a vizsgáztatónak segítő kérdéseket feltennie.

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- a képi/verbális információ felhasználásával részletesen és megfelelő mélységben tárgyalja a témát, - témakifejtése önálló, elég információt tartalmaz, nincs szüksége segítő kérdésekre, - mondanivalóját logikusan és összefüggően adja elő, - világos, szisztematikusan kifejtett előadást tud tartani, a fontos gondolatokat kiemeli, mondanivalóját bevezeti, részletezi majd lezárja.	- a képi/verbális információ többségének felhasználásával megfelelő mélységben tárgyalja a témát, - kevés segítő kérdés alapján képes a téma teljes kifejtésére, - törekszik arra, hogy mondanivalóját logikusan és összefüggően mondja el, mondanivalójának logikus felépítésére törekszik.	- a képi/verbális információ felhasználásával felszínesen tárgyalja a témát, - segítő kérdésekre válaszolva is csak részben képes a téma további kifejtésére, felelete nem tartalmaz kellő mennyiségű információt, - mondanivalójának elrendezése rendszertelen, nem logikus felépítésű, rosszul követhető, témakifejtése akadozó.	- a képi/verbális információ minimális felhasználásával sem képes önállóan kifejteni a témát, - nem tud válaszolni a segítő kérdésekre, segítséggel sem képes kellő mennyiségű információ átadására, - mondanivalóját rendezetlen, összefüggéstelen, izolált mondatokkal közvetíti, felelete rosszul, vagy egyáltalán nem követhető.

Szókincs, kifejezőmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincse megfelel-e a témának és a közlési szándéknak, a szituációnak;
- szóhasználatában mennyire törekszik változatosságra.

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó...			
- a témának megfelelő szókincset használ, és törekszik arra, hogy változatosan fejezze ki magát, - ritkán keresi a szavakat, gördülékenyen be tud helyettesíteni egy ekvivalens kifejezést egy éppen nem előhívható szó helyett, - megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait, a megfelelő nyelvi regisztert használja.	- néha nem a témának megfelelő szókincset használ, ami azonban nem nehezíti a mondanivalója megértését, - körülírással és átfogalmazással kompenzálni tudja szókincsbeli és szerkezetbeli hiányosságait, - időnként keresi a szavakat és/vagy ismételi, ám ez a társalgás folyamatosságát csak kis mértékben törli meg, - túlnyomórészt megfelelően alkalmazza a nyelvi etikett alapszabályait, általában a megfelelő nyelvi regisztert használja.	- sokszor egyszerű, nem a témának megfelelő szókincset használ, vagy egyszerű szókincset használ, ami esetenként jelentősen megnehezíti a mondanivalója megértését, - sokszor keresi a szavakat, és sokat ismételi, ami jelentősen zavarja a társalgás folyamatosságát, - lexikai hiányosságait csak ritkán tudja átfogalmazással és körülírással kompenzálni, - többször megsérti a nyelvi etikett alapszabályait, gyakran nem a megfelelő nyelvi regisztert használja.	- szegényes, a témának nem megfelelő szókincset használ, ami többször akadályozza a megértést, - feltűnően keresi a szavakat, a lexikai hiányosságok félreértésekhez vezetnek, így a társalgás folyamatosságát akadályozzák, - lexikai hiányosságait nem tudja átfogalmazással és körülírással kompenzálni, - nem veszi figyelembe a nyelvi etikett alapszabályait, nem a megfelelő nyelvi regisztert használja.

A három feladat után együttesen értékelendő szempontok

Nyelvhelyesség

Ezen az értékelési szemponton belül az értékeljük, hogy

- a vizsgázó a nyelvi elemeket, struktúrákat funkciójuknak megfelelően alkalmazza-e;
- a vizsgázó a szintnek, a témának és a szituációnak megfelelő nyelvi eszközöket használ-e;
- a vizsgázó képes-e önkorrekcióra;
- előfordulnak-e értést akadályozó nyelvtani hibák.

4 pont	3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó...				
- nyelvhasználatát jó grammatikai biztonság jellemzi, - a nyelvi struktúrákat funkciójuknak teljesen megfelelően alkalmazza, gyakorlatilag hibátlanul beszél, - elkövethet néhány kisebb hibát (pl. nyelvtani nem tévesztése, mellékevek egyeztetése).	- nyelvhasználatát jó grammatikai biztonság jellemzi, - néha kisebb mondat szerkezeti hibák, nyelvbottlások vagy nem szisztematikus hibák még előfordulhatnak, de ezek ritkák, - a nyelvi struktúrákat funkciójuknak megfelelően, helyesen alkalmazza, - téveszthet, illetve elkövethet néhány enyhe hibát, amelyek nem zavarják a megértést, - hibáit gyakran önállóan javítja.	- a nyelvi struktúrákat néha nem funkciójuknak megfelelően alkalmazza, sokat téveszt, és számos hibát ejt, köztük néhány súlyos hibát is, melyek zavarják, de nem akadályozzák a megértést, - nem követ el olyan hibákat, melyek félreértést eredményeznek, - hibáit nem javítja.	- a nyelvi struktúrákat gyakran nem funkciójuknak megfelelően alkalmazza, sokat téveszt, és számos hibát ejt, köztük sok súlyos hibát is, melyek sokszor akadályozzák a megértést, - hibáit nem javítja.	- mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Nyelvi gazdagság, igényesség

Ezen az értékelési szemponton belül az értékeljük, hogy a vizsgázó

- mennyire törekszik igényes nyelvhasználatra;
- mennyire képes a nyelvi funkciókhoz több szerkezetet is rendelni;
- mennyire képes a mondanivaló tartalmi megfeleltetése mellett a nyelvi változatosság megvalósítására;
- mennyire képes a nyelvet önállóan, kreatívan felhasználni mondanivalójának pontosabb kifejezése érdekében.

4 pont	3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó...				
- igényesen, változatosan használja a nyelvi struktúrákat, - kerüli az ismétlődő szerkezeteket, egy funkcióhoz több szerkezetet is képes rendelni és azokat helyesen alkalmazni, - változatosan használja a nyelvi szerkezeteket, melyek árnyalják és pontosítják mondanivalóját.	- törekszik az igényes, változatos nyelvi struktúrák használatára, - törekszik egy funkcióhoz több szerkezetet is hozzárendelni, alkalmazni, - bonyolultabb nyelvi struktúrák alkalmazásakor téveszt, ez azonban csak kis mértékben zavarja a megértést.	- törekszik a változatos nyelvi struktúrák használatára, egy funkcióhoz azonban csak egy szerkezetet tud hozzárendelni, alkalmazni, így nyelvi nem változatos a beszéde, - bonyolultabb nyelvi struktúrákat csak ritkán alkalmaz.	- a nyelvi struktúrák ismeretének korlátozottsága miatt nem törekszik igényes és változatos használatra, - beszéde nyelvi egysíkjú, ismétlődő, - megelégszik az egyszerű elemekkel, azokat többnyire helyesen használja.	- a nyelvi struktúrák ismeretének korlátozottsága miatt nem törekszik igényes és változatos használatra, - csak kevés nyelvi funkciót ismer, a hozzájuk rendelt nyelvi struktúrák hibásak, - mondanivalóját nem képes nyelvi eszközökkel pontosítani.

Beszédtempó, hanglejtés, kiejtés

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó beszéde érthető-e és követhető-e, azaz megfelelő-e

- a beszédtempója,
- hanglejtése és kiejtése.

4 pont	3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó...				
- elsajátította a tiszta, természetes kiejtést, - beszédtempója kiegyensúlyozott, folyamatos, - indokoltan, a szituációnak megfelelően, ritmikusan váltakoztatja a beszédet és a csendet, - intonációja az idegennyelvi normáknak és a közléstartalomnak megfelelő.	- beszédét az enyhe anyanyelvi hatás ellenére is könnyű megérteni és követni, - érezhetően törekszik francia anyanyelvi beszélőhöz hasonló kiejtéssel beszélni, - beszédtempója kiegyensúlyozott, bár néha megtörik, hogy időt nyerjen a gondolat nyelvi megformálásához, - intonációja néha nem felel meg a normáknak és a szituációnak, ez azonban nem zavarja a megértést.	- beszédét, hangképzését komolyabb anyanyelvi hatás jellemzi, - beszédtempója töredezett, de még jól követhető, - intonációja az anyanyelvi normákat követi, és gyakran nem felel meg a szituációnak, - nem törekszik francia anyanyelvi beszélőhöz hasonló kiejtéssel beszélni.	- beszédét, hangképzését súlyos anyanyelvi hatás jellemzi, mely néha megakadályozza a megértést, és gyakori visszakerdezést igényel, - beszédtempója töredezett, indokoltan lassú, gyakran nem követhető, - intonációja kizárólag az anyanyelvi normákat követi, és nem felel meg a szituációnak, - egyáltalán nem törekszik francia anyanyelvi beszélőhöz hasonló kiejtéssel beszélni.	- beszéde, hangképzésének súlyos hiányosságai gyakran megakadályozzák a megértést, - beszédtempója teljesen töredezett, jellemző, hogy a hosszú csendet rövid és rosszul formált megnyilatkozás követi, - egyáltalán nem törekszik francia anyanyelvi beszélőhöz hasonló kiejtéssel beszélni.